

ARNHEMSCHE SCOURANT.

ZATURDAG 28 MAART.

De prijs der Advertentie is... regels, f. 1.00, en voor elke... centen, behalve 35 centen... plaatsing.

Opzigt der belastingen. — Verklingsstelsel.

Wij spreken... met welken onze minister van financiën de belastingen tracht op te drijven... der patenten te Zutphen. Men gelastte daar den controleur, onder bedreiging van verplaatsing, om die in eens 30 pct. te verhoogen. Eene bijdrage, hoe ver men dien ijver drijft, lezende een anderzender in deze... van 14 januarij II, waarin hij twee artikelen aanhaalt van een instructie, door den minister van financiën op den 11 maart 1845, met betrekking tot de huurwaarde, aan de ambtenaren der belasting gegeven.

Art. 8. Ten einde de gemeinde regis... van verzoeken, dien dezelve te verdueren.

Art. 8. Ten einde de gemeinde regis... van verzoeken, dien dezelve te verdueren.

Alle andere, zoowel hoofd- als min... der ambtenaren van de administratie... directe belastingen en die van het kadaster zijn verpligt, op gelijke wijs en

met dezelfde vlijt, tot het volledig ma... den deers bouwstoffen mede te werken... de ontvangers mede te deelen; terwyl gezegden hoofd-ambtenaren daaronder boven wordt aanbevolen, om met he... strekking tot dit werk, op de mindere... waar naderheid of verknauwing wordt bespeurd, door ernstigen aandrang tot volijverige en volstandige opvolging der gegeven voorschriften op te wekken.

Ten einde van hunne zijde tot volle... digmaking van het register bij te dragen, zullen de ontvangers der registratie, die der directe belastingen in de verame... ling der huurprijzen steeds behulpzaam zijn, enz.

Men ziet, ten einde de belasting op de huurwaarde zoo productief mogelijk te maken, schroomt men niet alleen niet, om allerlei soort van getuigenissen aan te nemen, maar zelfs zelfs niet de ambtenaren der belastingen tot verklikkers te verlagen en toont zeer weinig eerbied voor het geheim der registratie, waarvan men, drie jaren geleden, met zoo hoogen ophef sprak.

Wanneer de heer van Hall meent, dat enkele personen hunne huurwaarde te laag stellen, zoo geeft hem de wet de middelen aan de hand om tot eene juistere schatting te komen: meent hij, dat de wet geen genoegzame middelen ter zijner beschikking stelt, — wat belet hem betere, meer voldoende aan de vertegenwoordiging aan te bieden? Maar dit schijnt, naar de woorden te oordeelen, de bedoeling niet te wezen; ook is het onwaarschijnlijk, dat de te lage schatting der huurwaarde zoo algemeen zoude wezen, dat de wettige middelen in voldoende mogen geacht worden. Men wil de huurwaarde waarschijnlijk ook productiever maken en daartoe maakt men de ambtenaren der belastingen tot werkelijke spionnen en de bureaux der registratie tot valstrikken.

Zijne toevlugt te nemen tot bloot, zelfs min geloofwaardige geruchten, op losse praatjes te letten en daarmee officiële staten te vullen, met geen regering, welke achting voor zich zelfs heeft. Zij vernedert de ambtenaren der belasting, wanneer zij hun de verligting oplegt, niet enkel om mede te deelen, wat zij in, maar ook wat zij buiten hunne betrek-

king, misschien in de vertrouwelijkheid der vriendschap, te weten gekomen mogten zijn. Men organiseert dus een leger van verklikkers: maar wanneer heeft zulk een handeling geluk aangebragt? Het heeft gedemoraliseerd en spanning veroorzaakt, maar het beoogde doel heeft men er zeer zelden, zoo ooit, mede bereikt.

Hoe weinig eerbied de minister voor de geheimen der registratie heeft, in spijt van hetgeen men daarvan vroeger met hoogen lof vermeldde, bleek vooral, toen hij aan de ambtenaren, met dat vak belast, beval afschriften te geven van alles, waarin het Belgisch bestuur belang kon hebben, ten einde naar Brussel te kunnen overgezonden worden (1). De registratie wordt zoodoende een openbaar geheim, bekend niet enkel bij de ambtenaren der registratie zelf, maar bij de geëmploteerden van het departement van financiën, waarschijnlijk ook bij die van buitenlandsche zaken, door wier toekomst het geheim gemaakt worden, en eindelijk in de bureaux der departementen van buitenlandsche zaken en financiën aldaar.

Wij herhalen het: eene belastingwet is, in onze oogen, even heilig als iedere andere wet; wij verderen voor beide stip-te opvolging; maar men houde zich dan ook streng aan haar en de bij haar vastgestelde middelen, en trachte niet door vexatiën, of een stelsel van verklikking, haar eene krachtiger werking te verschaffen dan zij toelaat. Naarmate zich hierbij bij het departement van financiën meer en meer eene strekking openbaart, ontdeelden wij het noodig, op het nadeelige en ongepaste van zulk eene handeling de aandacht te vestigen en daarom op de zaak te moeten terugkomen. De heer van Hall heeft eens gezegd, zich om geene publieke opinie te bekommeren, zoolang hij slechts bij de Staten-Generaal de meerderheid had. Wij twifelen echter niet, of die publieke opinie, wanneer zij werkelijk enige zaak ter harte neemt, zal ook hem overtuigen; want hare kracht is onoverwinnelijk.

Brittische... Londen, 28 maart. Heden avond moet... in het... het ontwerp... (1) Zie... gezonden stuk... december 1845.

commissie ter verbetering benoemd, die tot geene goede uitkomsten voerde. En op enkele wijzigingen na, werd alles uitgesteld tot de herziening der grondwet in 1840. Spreker acht het sedert omtrent het reglement van 1842 plaats, eene herziening vond in 1842 plaats, onder voorwaarde het nieuwe reglement na drie jaren te herzien, doch reeds in 1843 werd eene commissie daartoe benoemd. In het vorige jaar zijn er voorstellen gedaan van uitgebreiden aard; en hoe kan men nu, na dit alles, zeggen, dat de werkring, de lastbrief van de commissie, een beperkte was? Neen, zij had moeten onderzoeken, of er niet veel meer had moeten gedaan worden; zij had, volgens hare denkwijze, moeten betoogen, dat de tegenwoordige wijze van werken de beste van allen is; maar dat heeft zij niet gedaan. De gemakkelijkste wijze is te baat genomen, om zich van eene moeilijke taak te ontslaan. — De bepaling, dat het reglement na drie jaren zou worden herzien, was gewichtig, had eene groote beteekenis. En nu heeft de meerderheid der Kamer verklaard, dat de commissie goed gehandeld heeft, met zich in eenen ongen kring te bepalen. Dit heeft de heer *Wolff* leedwezen opgemerkt. De commissie had behooren in te zien, dat de wijze van werken der Kamer niet goed is. De spreker acht zich verplicht te doen gevoelen, dat die wijze niet eilich is voor de Kamer, voor de natie; dat zij aansprijkt tegen de natuur der zaak, tegen de wijze van werken in gelijksortige vergaderingen, en dat de grondwet zich niet verzet tegen eene andere wijze van werken. Spreker stelt op den voorgrond, dat, voor eene goede afdoening van zaken der Kamer niets zoo behartigenswaardig moet zijn, als eene goede regeling harer werkzaamheden. Hij herinnert, wat elders, vooral in de wetgevende vergaderingen van Engeland en Frankrijk, is voorgevallen, dat het laatste land een zeer goed reglement tot stand gebragt, Aan gene zijde van den Oceaan heeft de president *Jefferson* zich met het congres deswege verstaan. Tot dusver heeft er te veel zorgeloosheid hier te lande over plaats gegrepen. Aangenaam is hem thans het verschijnsel, dat nu twee ministers des konings bij deze beraadslagingen tegenwoordig zijn. Dit toont hem vooruitgang aan.

De tegenwoordige vergadering van de Kamer is niet leert kennen, omdat zij tot het laatste toe in het duistere blijft rondlasten, en dus tot eene goed van transactie moet vervallen, die niet dan uitsluitend voor haar kan zijn. Niet eilich voor de Kamer en hare bijzondere leden: wij zijn verplicht in de afdelingen te spreken, zonder dikwerf over de zaak te kunnen denken. De Kamer wordt in een schriftelijk proces gewikkeld; de denkbeelden komen soms onbekoekt te voorschijn, en daarvoor wordt deze vergadering beoordeeld. Een en ander heeft ten slotte geen de belangen der natie nadeelig geproeven. Het opmaken van de wetten, die de Kamer moet uitbrengen, is een zeer belangrijk werk; er is geen tusschenweg, zoodra het verslag is opgemaakt, staan met de daad hare werkzaamheden stil. De leden zijn dan beperkt, eene noodzakelijke tijd in de afdelingen te besteden; en dit heeft reeds ten gevolge gehad, dat de Kamer en hare leden, die verdienstelijke leden, het gevolg van die omslagtige wijze van werken is, dat de natie de Kamer veel hoort spreken en weinig ziet handelen.

Spreker gaat vooris na, 1o. hoe de zaken volgens het voorgestelde gewijzigd reglement zullen loopen; en 2o. welke betere rigting aan de zaak moet worden gegeven? Hij acht, op de voorgeslagene wijze, de omslagtigheid, het onzekere van de wijze van handelen, niet weggenomen. Men zal weder hebben vele wisseling van observatiën en wedenleggingen, zonder dat de zaak tot uiverre conclusiën wordt gebragt. Veel kunst en moeite is er in den laatste tijd aan de verslagen besteed, doch het heeft weinig nut gebaat, en het bevalt daarvan niet, dat daarna nog allerlei bedenkingen gerragd worden. Alle bedenkingen leiden tot niets dan tot een onbepaald voor of tegen uit te spreken. Nergens bestaat dan ook zoodanige maniere van werken als hier, wij ondervinden er zelve de moeilijkheden van, en die het gewijzigd re-

glement doet voorduren; wij witten den verkeerden weg niet verlaten. Spreker wil de vijf rapporteurs der afdelingen vereenigen, en door een van hen doen opmaken een geregeld verslag of een geheel overzicht der zaak, waarin de argumenten voor en tegen worden opgenomen, zoodat de natie beter ingelicht worde nopens hetgeen voor haar wet moet worden. Hij wijst als een sprekend voorbeeld van hetgeen hij verlangt, bij voorbeeld, op het heldere rapport van den heer *Thiers*, nopens het onderwijs, in Frankrijk uitgebragt. — Men zegt wel, dat het stelsel, dat spreker voorstaat, strijdig is met de grondwet en onze instellingen, en werpt hem vooral artikel 110 der grondwet tegen. Doch spreker vindt hier geen strijd. Hij beroept zich op het begrip van den graaf van *Hogendorp*, over artikel 109 en 110 der grondwet, in de *Bijdragen* ontwikkeld, deel IV, V, VIII, bl. 105 enz. De graaf zag geen beletsel ten deze in de grondwet. Spreker herinnert hoe het wetgevend ligchaam onder *Napoleon* ook bij commissiën had gearbeid, en daaruit juist zulk goede ad- vantage voortvloeijde. Ook hier is het voorzichig op die wijze, veel goeds tot stand kunnen brengen; de bedoelde commissiën moesten de zaken onpartijdig en in den grond onderzoeken, en zoodanig zij, in sommige gevallen, de grootste ijverzaars en verdedigers voor de regering kunnen zijn. Spreker eindigt met voor te slaan, een eerbiedig adres aan de kroon, ten einde met de Kamer zamen te werken tot een verbeterd reglement, en, des noods de bepalingen in de grondwet deswege te verbeteren.

De heer van *Goltstein* deelt grootelijks het gevoelen van den vorigen spreker. Hij meent ook, dat de commissie niet ten volle heeft voldaan aan hare roeping. Hare taak was van veel omvattender aard. Zij heeft die binnen te enge grenzen beperkt. De redenaar betoogt wijders, dat de tegenwoordige wijze van werken bij de Kamer is omslagtig en verward.

Hij herinnert er aan, hoe veel werk er bijkans in elke zitting nutteloos wordt verrigt. Men danke slechts aan het onderzoek, gedurende vijf jaren reeds herhaald, van de voordragten van wet nopens het stemmen kiesrecht. Op die wijze voortgaande, is de Kamer binnen kort, naar hare bestemming te beantwoorden. De grondwet verzet zich niet tegen de benoeming van eene commissie van rapporteurs, op de wijze, als dit door hem en door andere leden is voorgesteld, en gelijk dit onder anderen in Frankrijk met het beste gevolg geschiedt. Dat men in de grondwet een voorloopig onderzoek in de afdelingen verlangde, was doelmatig, omdat men wilde voorkomen, dat er met overijling tot de algemeene beraadslagingen werd overgegaan. Hij beroept zich, tot verdediging van zijn gevoelen, op de *Aanteekeningen* van den heer *Thorbecke*, eerste deel, ad artikel 107, alwaar in gelijken geest gesproken wordt. De schermsprekingen in de afdelingen, zoo als de spreker het hoort, leiden tot niets. Men tracht daardoor met het gevoelen van de meerderheid der Kamer bekend te worden, — een doel, dat echter onbereikbaar is. De redenaar kan zich derhalve met de voorgestelde wijzigingen, in het geheel genomen, niet vereenigen.

De heer *den Tex* erkent gaarne, dat het onderzoek, thans in behandeling, van het hoogste belang is, en dat ook den leden spreker voor al hetgeen hij met zoo veel nauwkeurigheid over het verledene bijgebragt heeft. Het is voorzeker een hoogst belangrijk punt, wat te stellen de voorbereiding, die de ontwerpen voor het houden der definitive beraadslagingen moeten ondergaan. Hij brengt hulde aan de commissie, die getracht heeft, tot dat einde een betere weg aan te wijzen. Hij geeft toe, dat er in de grondwet niet te lezen staat, dat men dadelijk zijn gevoelen over eenig onderwerp in de afdelingen moet kenbaar maken. Hij erkent voorts, dat het gevoelen, hetwelk men in de afdelingen aan den dag legt, niet onwrikbaar moet blijven vast staan bij de behandeling der zaak in de Kamer en bij de stemming, daar gehouden worden. Hij brengt gaarne hulde aan de werkzaamheden der commissiën in Frankrijk; doch spreker geloof, dat de thans voorgestelde commissie van rapporteurs zeer goed aan het doel, dat men beoogt, kan beantwoorden. Men moge meer verlangen: bij eene herziening der grondwet zou men wellicht verder kunnen gaan, doch dit le-

vert voor hem geene reden op, om thans het goede te verwerpen, dat hem wordt aangeboden. En uit dien hoofde zal hij de algemeene strekking der voorgestelde wijzigingen goedkeuren.

De heer *Schooneveld* merkt op, dat er algemeen geklaagd wordt over de wijze, waarop hier te lande de wetten worden tot stand gebragt. Men heeft het nog laatstelijk bij de behandeling van de wet nopens den accijns op de suiker kunnen waarnemen. Eene geheele verandering van stelsel heeft daarbij plaats gehad. Het groote kwaad is hierin gelegen, dat men steeds tracht, eene onzekere en onwisse meerderheid na te jagen. Daardoor is men dikwerf genoodzaakt, om, door loven en bieden, de voorstellen van weter door te halen. Ook hij had eene andere wijze van werken en beraadslagen, dan de thans voorgestelde, gewenscht. Hij meent, echter, het door de commissie voorgestelde werk niet daarom te moeten afstemmen. Hij zal veel eer juist het voorgedragene aanhemmen, om tot eene betere wijze van behandeling der wetsontwerpen te geraken. De tijd is nog niet gekomen, om een stelsel in te voeren, dat ten vorigen jare door de overgrootste meerderheid der Kamer werd verworpen. Wanneer ook deze nieuwe proeve mislukken mogt, dan vleit hij zich, dat de Kamer, eindelijk, overtuigd zal zijn, dat men tot eene geheel andere wijze van werken zal moeten overgaan. Hoezeer hij dus veel meer verlangd had, zal hij al de thans voorgedragene wijzigingen niet afstemmen.

De heer *de Kempenaer* beantwoordt de beide laatste sprekers. Hij onderzoekt, welke de lastgeving was, aan de commissie opgedragen. Naar zijne meening, was eene meer algemeene herziening in haar mandaat gelegen. Het reglement van 1842 was slechts eene proeve, die voor drie jaren werd vastgesteld. De geschiedenis, door den tweeden redenaar in het gehengen teruggeroepen, bewijst overtuigend, dat de commissie haar mandaat in eenen te beperkten zin heeft opgevat. De commissie heeft in hare beantwoording zelve te kennen gegeven, dat de grondwet slechts twee voorschriften behelsd overweging in de afdelingen, en raadpleging over het algemeen verslag. De grondwet heeft derhalve de Kamer geheel vrijgelaten. Zij schrijft alleen voor raadpleging over het algemeen verslag. Het komt den spreker onbegrijpelijk voor, dat, niettegenstaande de groote meerderheid der Kamer, die de voorgedragene, brekkige wijze van werken heeft ingezien en erkend, zij thans wederom schijnt op te zien, om het kwaad te doen eindigen. Hij meent, dat, wil men aan zijne roeping beantwoorden en zijnen pligt vervullen, men aldan het kwaad behoort uit den weg te ruimen. Het smart hem, zoo wel bij deze als andere gelegenheden, in deze Kamer op te merken gebrek aan geestkracht. Hij prijst de geaardheid van den menschelijken geest, om alles bedaard en gezet te onderzoeken, te wikkelen en te wegen, — maar er moet geestkracht blijven bestaan, om voortdurend na te jagen wat men overtuigd is, dat hetzelve voor den lande kan werken. Met leedwezen herinnert hij zich de beraadslagingen in het vorige jaar over het ontwerp van eene andere commissie gehouden. Toen was voorgedragen, het stelsel van amendementen in te voeren. De groote meerderheid schonk dit stelsel in de afdelingen goed te keuren. Maar er kwam een brief van een minister, die hetzelve keurde niet af; mondeling en schriftelijk kwam hij daarvoor uit. En toen openbaarde zich weer dat gemis aan geestkracht. Zoo dikwerf lette hij het op, nu was het de vrees voor een mogelijk kansschot in de Middellandsche zee; dan eene verontrustende omstandigheid; nu weder de vrees voor een botsing met de eene of andere mogendheid; dan het gevaar voor een botsing met de eene of andere mogendheid; dan weder het stroef gelaat van een minister; en dan danige gelegenheden handelde de Kamer niet als de krachtvolle en standvastige man, maar als de vreesachtige jonkvrouw. Hij kan niet zeggen, waarom het doel, dat gewenscht was, niet bereikt werd zou. De ondervinding heeft thans geleerd, dat de grondwet heeft de Kamer vrij gelaten. De geaardheid biedt zich thans aan; het is pligt, daarvan gebruik te maken. De heer *Gevers* herinnert, dat hij in het vorige jaar lid geweest is der commissie tot herziening van het reglement. Hoezeer hij zich toen niet had dragtswille aan het voorstel tot wijziging van hoofdstuk VI had aangesloten, hield hij het over, om

aan te nemen den weg, die thans is voorgedragen. Hij voorzag van het toenmalige voorstel niet dat praktische nut, dat anderen daarin vonden. Het spreekt dus wel van zelf, dat hij nu de algemeene strekking van het gedane voorstel der commissie beaamt en goedkeurt.

De heer *de Man* meent het door den voorlaafsten spreker gedane verwijt van gebrek aan geeskracht, wat hem betreft, verre van zich te moeten afwerpen. Hij meent dien aanval niet stuwigend te moeten laten voorbijgaan. Hij verklaart, dat, toen hij het voorstel in het vorige jaar afstemde, toen, evenmin als vroeger, bij andere omstandigheden, de beschouwingen der regering eenigen invloed op zijne oetruiging en stemming hebben uitgeoefend.

De heer *den Tex* acht zich verplicht, dezelve verklaring af te leggen. Het is de pligt van elk lid der vergadering, steeds naar geweten omtrent alle voor komende punten te beslissen. Geene voorlezing van brieven van ministers mogen hem tot leidraad strekken; eigene overtuiging moet hij alleen volgen. Dit is ten vorigen jare ook door hem geschied.

De heer *de Kempenaer* herinnert nog nader, wat er in het vorige jaar is voorgevallen, en hetwelk hem aanleiding en grond gegeven heeft tot zijne hierboven vermelde aanmerking. In de afdeelingen werd het voorstel der commissie aanvankelijk goedgekeurd; doch, toen er een brief van den minister kwam, toen keerde men eepsklaps om. Nu wil hij gaarne gelooven, dat ieder lid, als man van eer, zelfstandig en onafhankelijk gehandeld heeft, maar hem gaf het gebeurde grond, om die plotselinge verandering van denkwijze aan eenige bijzondere tusschen gekomen omstandigheid toe te schrijven.

De heer *Faber van Riemsdijk*, lid van de commissie, meent, namens dezelve, te moeten ontwikkelen het oogenpunt, waaruit zij haar mandaat en hare missie heeft ingezien en begrepen. Zij was van oordeel, dat de grondslagen van het tegenwoordige reglement moesten worden behouden. Art. III van hetzelfde, zijnde de bron, waaruit zij haar aanzijn heeft verkregen, wees haar den weg aan, dien zij te volgen had. Daar staat toch te lezen: »Dit reglement moet uiterlijk na verloop van drie jaren aan eene herziening worden onderworpen. Haar pligt was alzoo slechts te herzien, te onderzoeken wat te verbeteren was, geene geheele omwerking te ondernemen. De herziening, door een der sprekers bijgebracht, toont juist aan, dat het stelsel, hetwelk dat geëerde lid reeds in 1842 trachtte te doen aannemen, door de groote meerderheid niet werd goedgekeurd. Die groote meerderheid heeft immers de grondslagen van het tegenwoordig reglement aangenomen. Wel wilde men in artikel III de verplichting daarstellen tot herziening na drie jaren, ten einde alsdan, de onderzinking raadplegende, verbeteringen in het reglement te brengen. De commissie heeft voorts de beperktheid van hare taak ook in de bepalingen der grondwet gevoelen. Daar vond zij grenzen aangewezen, die zij meende te moeten eerbiedigen. Het deel, dat zij zich voor eegen stelde, was bevordering van het gemeen overleg met de regering. Dat gemeen overleg moet leiden tot de melvaart van de natie en tot heil van den staat, en de bereiking van dat gewenschte doel is niet denkbaar, zonder de samenwerking van beide de zijden. Wanneer nu eene derzelve verneemt, niet te kunnen of te moeten treden in de wijze tot daarstelling van dat gemeen overleg, dan is het voorzigtiger, dien weg, immers vooralsnog niet in te slaan. Bij dit alles voegt zich echter nog, dat, toen in het vorige jaar door eene andere commissie het uitgebreid voorstel gedaan werd, om in te voeren dat stelsel, hetwelk ook nu zoo zeer wordt voorgedragen, de overgrote meerderheid der Kamer heeft afstemd, en zij alstoen haar gevoelen duidelijk heeft uitgedrukt. En, mogt na dit alles, bij de commissie nog eenige twijfel zijn overgebleven, — de voorloopige en algemeene verslagen over het door haar gedaan voorstel, dat thans afhankelijk is, hebben hare meening volkomen bevestigd. De commissie heeft zich, wat de meest besproken hoofdpunten aangaat, namelijk die, welke betrekking hebben tot de bearbeiding en behandeling van ontwerpen en voorstellen van wet, beijverd, door het aanbrengen van veranderingen, meerdere eenvoudigheid in de wijze van werken, meerderen spoed, meer eenheid en meer overleg, tot stand te brengen. Naar hare meening, kan de instelling der

commissie van rapporteurs, zoodanig als zij die heeft voorgedragen, hoogst doelmatig merken. Het gemeen overleg met de regering bevorderen en een verslag in de wereld doen brengen, dat zich onderscheiden kan door volledigheid, juistheid en nauwkeurigheid. Thans verlangt men, dat hetzelfde stelsel, hetwelk mede in het vorige jaar werd afstemd, zou worden ingevoerd, te weten, dat der amendementen. Daar latende de voor- of nadeelen, die uit dat stelsel kunnen voortvloeijen, is dit echter zeker, dat daaraan geen gevolg kan worden gegeven en het niet uitvoerbaar is, indien de regering zich daaraan niet aansluit. De commissie van het vorige jaar heeft dit zelve begrepen en erkend, en mitsdien op den dag der beraadslagingen voorgesteld eene transitioire bepaling, inhoudende, dat de voorgestelde artikelen daaromtrent niet zouden worden uitgevoerd, zoolang de regering zich daarmee niet zou hebben vereenigd. Waarom zou dan de tegenwoordige commissie een voorstel hebben gedaan, dat voor alomtegenwoordig onuitvoerbaar is, en waarom zou zij, om dat onbereikbare te verkrijgen, nuttige verbeteringen, die in te voeren zijn, hebben moeten opofferen? Hij geeft het gaarne toe, de tegenwoordige wijze van werken laat veel te wenschen over. De omslagtige beraadslagingen in de afdeelingen doen eene algemeene klagte ontstaan. Tot vereenvoudiging derzelve, en om ze tot een goed doel te leiden, daartoe strekt het gedane voorstel, en dat heeft de commissie op het oog gehad. De discussien, die over de verschillende artikelen en hoofdstukken, naar hij hoopt, zullen plaats hebben, zullen der commissie de gelegenheid verschaffen, om dit nader te ontwikkelen. Dit heeft hij gemeend in het algemeen, tot regtvaardiging van de algemeene strekking van het voorstel, in het midden te moeten brengen.

De heer *Duymaer van Twist* geeft zijne verwondering te kennen over den aanval, die een der leden zich over het gebeurde in het vorige jaar heeft veroorloofd. De toenmalige commissie heeft immers toen zelve voorgedragen, de bepalingen nopens de amendementen niet uit te voeren, dan nadat men van de mededeeling der regering verzekerd zijn. Hij eerbiedigt het gevoelen der commissie, maar hij verlangt, dat ook dat der tegenwoordige worde geëerbiedigd. Hij staat aan niemand het regt toe, over zijne overtuiging het oordeel uit te spreken. — Als medelid van de tegenwoordige commissie, verdedigt hij in het algemeen ook haren arbeid. Tot dusverre heeft hij zich niet kunnen overthigen van de gegrondheid der meening, dat zij verder had behooren te gaan. De Kamer, dat is de meerderheid derzelve, was het mandataris; en, na al hetgeen vroeger voorgevallen is, beweert hij, dat de commissie gehandeld heeft in den geest der meerderheid. Hij laat in het midden, of het gedane voorstel geheel of ten deele goed is; maar hij geloof, dat de algemeene strekking van hetzelfde den bijval der Kamer verdient, omdat er in de tegenwoordige omstandigheden niet meer tot stand te brengen is. Hij merkt op, dat het standpunt der commissie in het vorige jaar veel ruimer en beter was dan dat der tegenwoordige, en men zich door de duidelijk verklaarde gevoelens meer gebonden zag. Intusschen is geen lid der vergadering gebonden door het werk der commissie. Elk kan nu of later een voorstel doen, om nog meerdere wijzigingen in te voeren, en verworpen stelsels te doen aannemen. Dat door de Kamer in de gelegenheid gesteld worden, van haar tegenwoordig verlangen te doen bliken.

Hierna worden de algemeene beraadslagingen gesloten. Men gaat tot stemming over nopens de vraag: of de algemeene strekking van het gedane voorstel wordt goedgekeurd, en of men mitsdien zal overgaan tot de behandeling van de voorgestelde wijzigingen, en wel ieder op zich zelve. Met eene meerderheid van 45 tegen 7 stemmen wordt die vraag toestemmend beantwoord. Tegen hebben gestemd de heeren: *de Kempenaer, Wiehers, van Goltstein, van Heemstra, Storm, Luzac en Anemaet*. Daarna wordt de vergadering gescheiden tot morgen ochtend, ten elf ure; zullende alsdan de beraadslagingen over elke der voorgestelde veranderingen eenen aanvang nemen. Rotterdam, 25 maart. Naar men verneemt, is het ontwerp van het hoofdbestuur der nederlandsche

spoorweg-maatschappij, tot plaatsing van het hoofdstation van den Utrecht-Rotterdamsechen spoorweg aan de Maas achter den Haringvliet affluur, van wege het departement van binnenlandsche zaken aan de beoordeeling van het departement van marine onderworpen geworden, voor zover het belang van 's rijks werf daarbij moogt zijn betrokken, en het eerstdaags, door tusschenkomst van den staatsraad gouverneur der provincie, aan het stedelijk bestuur en de alhier gevestigde kamer van kooplieden worden overgelegd, ten einde derzelve gevoelen deswege te vernemen.

Hertogenbosch, 24 maart. Gisteren in den vroegen ochtend werd een ziek militair van het fort Crèvecoeur in een scrijfel naar deze stad gevoerd. Toen men aan wal gekomen was en den lyder uit het schulpe wilde dragen, bevond men dat de man overleden was. (N. R. C.)

Hertogenbosch, 25 maart. Men verhaalt alhier, dat de heer *de Groot* zijne concessie van den spoorweg van Middelburg naar Duitschland heeft overgegeven aan eene Engelsche compagnie, voor de som van f100,000, en het regt om directeur te zijn der werken, tegen eene belooning van f5000 's jaars.

— Ji. zaterdag heeft in de kazerne in de Tolburgstraat alhier een militair, behoorende tot de straldivisie, een vijftigtal duchtige *rietslagen* ontvangen, omdat men bij hem eene somma van zestien centen gevonden had, en hij, edelmoedig genoeg, onvertutelijk weigerde bekend te maken, welke belangstellende vriend hem deze kleine verzachting had bezorgd.

Advertentien.

Op den 1sten April 1846, des avonds ten 6 ure, zal te *Pap*, ten overstaan van den Notaris *van Rosenthal* aldaar, bij lossing worden verkocht:

Het bij vroeger aangekondigd bieder op te bidden BUITEN aldaar, bevattende een groot loocabel HEE RENHUIS, TUIN, BOUWLAND en AMMERBES, WONING; zijnde bij inzet met de hoogen gebragt opgevolgd. In persoon of met vrachtwijze brieven nadere inlichtingen te bekomen ten kantore van voornemden Notaris.

Dienaar, welke iets verschuldigd zijn aan of te vorderen hebben van of Boeken, Papieren, enz. onder zich moeten hebben betreffende de nalatenschap van wijlen *DOUGLAS HENRIK van DOUGLASS*, gewoond hebbende te *Arnhem*, en aldaar overleden den 19den Maart 1846, gelievel daaryan opgave of aangifte te doen, binnen eene maand na dagteekening dezes, ten huize van den Executor-Testamentair *H. van BROEK*.

M. BALLOT, te *Dordrecht*, uitgegeven in alom verzonden: *BERICHTEN omtrent INDIE*, gedurende een tienjarig verblijf aldaar, door *E. H. BOUTER*, Zendingsoverste in dienst der Nederlandsche Zending.

Over *FRIEDLIEB'S* *Algemeene Geschiedenis van JEZUS CHRISTUS*, lezen men het geschrift: *Waarheid in Liefde*, 1845, No. 4. Prijs f1.90.

Doort, in *Groningen*, is uitgegeven: *Mr. G. DIEPHUIS*, het *Nederlandsch Europeesch Regt*, naar de volgorde van het *Romeensch* en *Franssch* Decr. I, II en III.

Opmerkingen en mededeelingen, betreffende het Nederlandsch Regt, verzameld door *Mr. A. Oudman* en *Mr. G. DIEPHUIS*. Beste jaargang, uitgegeven door de jaargang, blad A.

C. H. KALKAR, de *Algemeene Geschiedenis*, van de behoefte van den tijd, geschets in vierlezingen voor beschiedenen. Dit het Hoogenitsch vertaald door *Dr. J. P. MEIJBOOM*. Twee stukjes. Prijs f1.50.

W. J. MEIJBOOM, *Jesus in zijne Goddelijke, of overzichte naar den aard en de werking van zijne menscheit zijner hogere natuur*. In gr. 8vo. f2.50.

W. J. MEIJBOOM'S *Bijbelsche Verhalen voor Scholen en Huisgezinnen*. Naar het Hoogenitsch door *Dr. L. S. MEIJBOOM*. Twee stukjes. Prijs f1.50.

Uitgegeven te *Arnhem*. Den 27 Maart 2 El. 8 Palm 3 Duim; gev. 32 gev. 0. Te *Athens*, bij *C. A. THIEME*, Boekdruker.